

Excluderea unui agricultor de la beneficiul unor ajutoare agricole pentru declarație falsă cu privire la suprafața exploatației sale nu se opune aplicării unei sancțiuni penale pentru aceleași fapte

O astfel de excludere de la beneficiul ajutorului prevăzut de dreptul Uniunii nu constituie o sancțiune penală

Reglementarea europeană privind schemele de ajutoare agricole¹ prevede plata acestor ajutoare în special în funcție de suprafața declarată de către titularul exploatației agricole (plată unică pe suprafață). În cazul în care, în urma unui control, se constată o diferență mai mare de 30 % între suprafața determinată și suprafața declarată de către agricultor, nu se acordă niciun ajutor pentru anul în cauză. În plus, atunci când această diferență este mai mare de 50 %, agricultorul este de asemenea exclus de la ajutor cu un quantum corespunzător diferenței dintre suprafața reală și suprafața declarată în decursul celor trei ani calendaristici ulteriori anului în care s-a făcut constatarea.

Codul penal polonez prevede pedeapsa închisorii de la 3 luni la 5 ani pentru persoana care, în vederea obținerii unei subvenții, prezintă un document falsificat, modificat, care conține afirmații neadevărate sau frauduloase ori o declarație scrisă frauduloasă privind împrejurări de importanță primordială.

În 2005, domnul Bonda a prezentat în Polonia, la Biroul regional al Agenției pentru Restructurarea și Modernizarea Agriculturii, o cerere de obținere a unei plăți unice pe suprafață pentru anul 2005. În cadrul acestei cereri, el a depus o declarație inexactă privind întinderea terenurilor agricole cultivate și culturile efectuate pe acele terenuri, prin supraevaluarea suprafețelor afectate agriculturii, în acea declarație menționând 212,78 ha în loc de 113,49 ha.

Printr-o decizie din 2006, directorul Biroului, pe de o parte, i-a respins cererea domnului Bonda de obținere a unei plăți unice pe suprafață pentru anul 2005 și, pe de altă parte, i-a aplicat o sancțiune constând în pierderea drepturilor la plata unică pe suprafață până la concurența sumei corespunzătoare diferenței dintre suprafața reală și suprafața declarată pentru cei trei ani calendaristici ulteriori.

Prin hotărârea din 14 iulie 2009, Sąd Rejonowy w Goleniowie (Tribunalul Districtual din Goleniów, Polonia) l-a condamnat pe domnul Bonda pentru infracțiunea de înșelăciune în obținerea de subvenții în temeiul codului penal, pentru motivul că, pentru a primi subvenții, acesta dăduse o declarație falsă referitoare la fapte de importanță primordială pentru obținerea unei plăți unice pe suprafață. Pentru acest motiv, domnul Bonda a fost condamnat la opt luni de închisoare cu suspendarea condiționată a executării, termenul de încercare fiind de doi ani, precum și la 80 de zile-amendă, cu un quantum de 20 PLN pe zi (aproximativ 400 de euro). Domnul Bonda a formulat apel împotriva acestei hotărâri.

¹ Regulamentul (CE) nr. 1973/2004 al Comisiei din 29 octombrie 2004 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1782/2003 al Consiliului în ceea ce privește schemele de ajutor prevăzute la titlurile IV și IVa din respectivul regulament și utilizarea terenurilor retrase din circuitul agricol pentru producția de materii prime (JO L 345, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 60, p. 190).

Sąd Najwyższy (Curtea Supremă), sesizată cu soluționarea recursului, solicită Curții de Justiție să stabilească dacă măsurile care constau în excluderea agriculturului de la beneficiul ajutorului pentru anul pentru care a prezentat o declarație falsă cu privire la suprafața eligibilă și în reducerea ajutorului pe care l-ar putea pretinde pentru următorii trei ani calendaristici până la concurența unei sume corespunzătoare diferenței dintre suprafața declarată și suprafața determinată, sunt sancțiuni penale de natură să excludă orice acțiune penală îndreptată împotriva domnului Bonda pentru aceleași fapte în aplicarea principiului *ne bis in idem* (interdicția de a fi judecat de două ori pentru aceleași fapte) prevăzut în Codul de procedură penală polonez.

Curtea amintește că s-a pronunțat deja în sensul că sancțiunile prevăzute de reglementări de politică agricolă comună, precum excluderea temporară a unui agent economic de la beneficiul unei scheme de ajutor, nu au un caracter penal. Astfel, Curtea a considerat că asemenea excluderi au drept obiectiv combaterea numeroaselor nereguli săvârșite în sfera ajutoarelor agricole și care, prin împovărarea considerabilă a bugetului Uniunii, pot compromite acțiunile întreprinse de instituții în acest domeniu, în scopul de a stabiliza piețele, de a susține nivelul de trai al agriculturului și de a asigura prețuri rezonabile de livrare către consumatori.

Curtea arată că, în speță, numai operatorilor care au solicitat să beneficieze de schema de ajutoare respectivă li se pot aplica măsurile în cauză, atunci când se constată că informațiile furnizate de asemenea operatori în susținerea cererii lor sunt eronate. Curtea consideră în plus că măsurile menționate constituie un instrument administrativ specific, care este parte integrantă a unei scheme specifice de ajutoare și care are scopul de a asigura o bună gestionare financiară a fondurilor publice ale Uniunii.

În temeiul acestor elemente, Curtea concluzionează în sensul că măsurile în cauză sunt de natură administrativă.

Această natură nu este pusă în discuție de analiza jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la noțiunea „procedură penală”². Curtea observă în această privință că sunt pertinente trei criterii pentru definirea acestei noțiuni. Primul este calificarea juridică a infracțiunii în dreptul intern, al doilea, natura însăși a infracțiunii, iar al treilea, natura și gradul de severitate a sancțiunii pe care persoana interesată riscă să o suporte.

În ceea ce privește primul criteriu, Curtea arată că măsurile care constau în excluderea agriculturului de la beneficiul ajutorului nu sunt considerate ca fiind de natură penală de dreptul Uniunii.

Referitor la al doilea criteriu, Curtea consideră că măsurile respective nu au vocația de a se aplica decât agenților economici care recurg la schema de ajutoare în cauză și că finalitatea acestor măsuri nu este una represivă, ci constă în principal în protejarea gestionării fondurilor Uniunii prin excluderea temporară a unui beneficiar care a făcut declarații inexacte în cererea sa de acordare a unui ajutor. Potrivit Curții, faptul că reducerea cuantumului ajutorului care poate să fie plătit agriculturului pentru anii următori celui în cursul căruia a fost constatată o abatere este condiționată de prezentarea unei cereri aferente acestor ani pledează în egală măsură împotriva caracterului represiv al măsurilor menționate.

Cu privire la al treilea criteriu, Curtea apreciază că sancțiunile prevăzute de dreptul Uniunii au ca unic efect privarea agriculturului în cauză de perspectiva obținerii unui ajutor și că reducerea cuantumului ajutorului care poate să fie plătit agriculturului pentru anii următori celui în cursul căruia a fost constatată o abatere este condiționată de prezentarea unei cereri aferente acestor ani, astfel încât acestea nu pot fi asimilate unor sancțiuni de natură penală.

Prin urmare, **Curtea constată că astfel de sancțiuni nu pot fi calificate drept sancțiuni de natură penală.**

---

² Articolul 4 alineatul (1) din Protocolul nr. 7 la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnat la Strasbourg la 22 noiembrie 1984.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Claudiu Ecedi-Stoisavlevici ☎ (+352) 4303 3720